

PRINSIPPROGRAM 2022-2025

Prinsippprogrammet fastsetter de overordnede prinsippene til Norsk studentorganisasjon (NSO). Prinsippprogrammet er overordnet øvrige politiske dokumenter i organisasjonen.

Samfunnsansvar og bærekraft

Kunnskap er bærebjelken i et moderne samfunn og en forutsetning for det liberale demokratiet. Grunnsteinen i demokratiet er informerte borgere som gjennom meningsbrytning kommer fram til løsninger som sikrer samfunnets beste. Akademiets samfunnsansvar er å gi utdanning og dannelse, samt å forske og formidle.

Akademia skal utfordre etablerte sannheter og maktstrukturer gjennom et kunnskapsbasert offentlig ordskifte. Menneskeskapte klimaendringer og konsekvensene disse får for framtida, er vår tids største utfordring. For å nå bærekraftsmålene satt av FN, er vi nødt til å omstille samfunnet vårt. Akademia har en sentral rolle i å finne løsninger på dagens og fremtidens utfordringer, og vårt viktigste bidrag til klimakrisen er kunnskap og innovasjon. Akademia skal sikre en bærekraftig utvikling gjennom utdanning, forskning og formidling. For å oppfylle sitt samfunnsansvar må høyere utdanning være tilgjengelig for alle.

Studiesituasjonen

Alle skal ha lik rett, mulighet og tilgang til høyere utdanning. Sektoren skal være universelt utformet. Samfunnet må legge til rette for de individuelle behovene hos studentene.

Studiehverdagen er en arbeidssituasjon som skal legge rammene for at studenter kan tilegne seg kompetanse til gode for både samfunnet og studenten. Alle studenter skal ha en trygg studiehverdag og skal ikke oppleve trakassering og diskriminering. Studentenes læringsmiljø skal ha et sterkt rettslig vern, på lik linje med en arbeidstakers arbeidsmiljø.

En mangfoldig studentmasse gir høyere kvalitet på studiet gjennom økt trivsel og en bredde i meninger og perspektiver, og er viktig for å utjevne forskjeller mellom grupper i samfunnet. Positiv særbehandling kan benyttes for å sikre mangfold i studentmassen på det enkelte studium og i arbeidslivet.

Studentenes velferdstilbud og økonomiske støtteordninger skal skape trygge og forutsigbare rammer for studenten uavhengig av studiesituasjon. Studentenes psykiske og fysiske helse er et offentlig ansvar. Studentsamskipnadene skal dekke velferdsbehovet ved hvert lærested. Alle studenter skal ha et trygt, godt og rimelig sted å bo under studieløpet.

Studentfrivillighet er viktig for studentenes helse, trivsel og personlige utvikling. Det skal legges til rette for at alle studenter kan delta i studentfrivilligheten.

Internasjonalisering og solidaritet

Høyere utdanning skal være en arena for tilgjengeliggjøring og internasjonalisering av kunnskap og kultur. Internasjonaliseringen av utdanning og forskning skal bidra til å belyse maktstrukturene i verden som definerer hva som er gyldig kunnskap og perspektiv. Internasjonalisering er en ressurs for institusjonene og studentene som bidrar til bredere kunnskap og perspektiver. Alle som ønsker å utveksle skal få mulighet og støtte til å reise ut. Studenter som innveksler til Norge skal ha gode forutsetninger for å

ta del i studielivet både faglig og sosialt. Vertsinstitusjon og kommune skal legge til rette for at internasjonale studenter inkluderes i studiemiljøet og får nødvendig oppfølging.

Retten til en trygg og fri utdanning er internasjonal og skal ikke krenkes. Den norske studentbevegelsen skal beskytte og forsvare studentenes rettigheter og stå solidarisk med studenter i andre land når deres rett og mulighet til utdanning blir truet som følge av krig og konflikt. Internasjonal solidaritet i akademia er viktig for å bygge opp et sterkt internasjonalt studentfelleskap og for å styrke den globale studentstemmen.

Flyktninger og andre med behov for beskyttelse som kommer til Norge med akademisk bakgrunn skal gis mulighet til å inkluderes i det akademiske fellesskapet og til å fullføre sine utdanninger. Det må tilrettelegges for dette på nasjonalt og institusjonelt nivå.

Kvalitet i høyere utdanning

Høyere utdanning skal ha høy kvalitet. Det innebærer å være forskningsbasert, studentsentret, arbeidslivsrelevant og internasjonalt orientert. Studentene skal være en aktiv del av det akademiske fellesskapet. Studentene er en likeverdig partner i arbeidet med å sikre høy kvalitet i utdanning, og en ressurs for forskningen. Faglig og pedagogisk kompetanse hos de ansatte er avgjørende for høy kvalitet i undervisning og forskning.

Utdanning, forskning og formidling skal være preget av bærekraftig utvikling og kritisk tenkning. Akademia skal ha en høy etisk standard både når det gjelder egen forskning og samarbeid med andre.

Vurdering av studentenes kompetanse skal skje på en rettferdig, variert, pedagogisk og faglig begrunnet måte. Vurderingen skal bidra til økt læring hos studentene. Studentmedvirkning er en sentral del av utdanningen.

Livslang læring er viktig for en verden i endring. Staten og institusjonene skal sammen sikre muligheten for kontinuerlig kompetansepåfyll i løpet av arbeidslivet.

Akademisk frihet og institusjonell autonomi

Akademisk frihet er en forutsetning for at akademia skal kunne oppfylle sitt samfunnsansvar. Forskere har rett til å sette rammene for sitt eget vitenskapelige arbeid, og skal ikke utsettes for hets på bakgrunn av sin forskning eller formidling. Uavhengig av finansieringen skal forskningen bidra til en bærekraftig utvikling og være til gode for dagens og fremtidens samfunn.

Institusjonens autonomi er viktig for å støtte opp om den frie og kritiske forskningen og utdanningen. Staten har det overordnede ansvaret for en rimelig fordeling av studieplasser og programmer mellom institusjonene. Fordelingen skal sikre institusjonenes evne til å drive utdanning og forskning av høy kvalitet. Hver enkelt institusjon skal kunne gjøre strategiske og organisatoriske prioriteringer innenfor rammene som settes nasjonalt.

Finansiering av høyere utdanning

Høyere utdanning i Norge skal som hovedregel finansieres gjennom offentlige midler, og skal tilbys gratis av offentlige utdanningsinstitusjoner. Private institusjoner er et supplement til det offentlige tilbudet og skal underordnes samme krav som offentlige institusjoner. Private institusjoner som delfinansieres av det offentlige skal ikke ha anledning til å ta utbytte.

All forskning som finansieres av offentlige midler skal publiseres i åpne og offentlig tilgjengelige kanaler.